

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (3).

IZDAN 1 APRILA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12263

Société Schneider & Cie., Paris i Compagnie des forges et acieries de la marine et d'Homecourt, Paris, Francuska.

Uredaj za snabdevanje municijom dva udružena topa u cilju istovremenog nišanja.

II. Dopunski patent uz osnovni patent br. 11053.

Prijava od 24 aprila 1935.

Važi od 1 septembra 1935.

Traženo pravo prvenstva od 4 marta 1935. (Francuska).

Najduže vreme trajanja do 28 februara 1949.

Kod uređaja po osnovnom patentu br. 11053 kao i kod uređaja upisanog i predstavljenog u prvom dopunskom patentu br. 11482 visinski maksimalni ugao nišanja topa, za koji je moguće postaviti topove u cilju punjenja, prijemne karlice za municiju odešljivog nosača i punioca pritvrdenog za kolevku, ograničen je sudarom elemenata nošenih kolevkom, koji obrazuju vodicu prema puniocu sa udešljivim okvirom ili dizalicama.

Ovo ograničenje visinskog nišanja nezgodno je kod oruđa određenog za gađanje avijona, pošto ono ne dozvoljava da se izvrši na praktičan način gađanje topovima do visinskog nišanskog ugla blizu do 90°.

Novi uređaj, opisan u sledećem, za udešljiv okvir i njegove prijemne karlice dozvoljava tome na suprot da se izvrši gađanje pod pomenutim uslovima.

Na priloženom nacrtu, koji pokazuje primera radi primenu udruženih topova smeštenih u kuli, sl. 1 je vertikalni podužni presek kule po vertikalnoj ravni koja je aksijalna i paralelna sa osama topova.

Sl. 2 je poprečni presek po osi obrtanja kule i prema liniji II-II na sl. 1.

Sl. 3 je izgled ozgo u odnosu na sl. 1. Slike 4, 5, 6, 7 i 8 pokazuju u detalju

i u većoj srazmeri prvi oblik izvođenja uređaja kojim se prima municija na njenom izlasku iz dizalice. Sl. 4 je vertikalni presek po liniji IV-IV na sl. 7. Sl. 5 je presek po liniji V-V na slikama 4 i 7. Sl. 6 je presek po linijama VI-VI na sl. 4 i 7. Sl. 7 je izgled ozgo na sl. 4 i sl. 8 je horizontalan presek po VIII-VIII na sl. 4.

Slike 9, 10 i 11 pokazuju drugi oblik izvođenja prijemnog uređaja za municiju iznad dizalice, i može da se primeni na dizalici koji od jednom diže četiri naboja ili dva elementa. Sl. 9 je vertikalni presek sličan preseku na sl. 4. Sl. 10 je izgled sličan izgledu na sl. 5 i sl. 11 je horizontalan presek po XI-XI na sl. 9.

Na slikama 1, 2 i 3 sa 1 je obeležen top, koji se na poznati način nosi kolevkama 2. Ove kolevke naležu pomoću njihovih osovinskih čepova 3 na lafetama 4.

Svaka kolevka nosi na sebi na poznat način i kao što je to opisano u osnovnom patentu uobičajene organe za gađanje i uređaje za punjenje.

Nosači kolevke 4 su u predstavljenom primeru nošeni platformom 5, koja može da se obrće i koja je smeštena sa putanjom obrtanja i centriranja na nepomičnom sedištu 6.

Dve kolevke mogu biti na primer me-

đusobno pritrvdene radi visinskog nišanjenja pomoću jednog stabla za nišanjenje 7.

Platforma 5 može da nosi štit 5', koji obrazuje komoru iz koje se gada, manevarski pod 8 i stepenice 9 za olakšavanje rukovanja punjenja kod velikih uglova visinskog nišanjenja.

Deo uređaja koji obrazuje aparat za prijem municije raspoređen je, kao kod osnovnog patenta br. 11053 ili kao kod prvog dopunškog patenta br. 11482 prema vertikalnoj osi obrtanja kule između dva topa sa desna od grotla kostura dizalice centralne i nepomične 10. Ova se dizalica završava poprečno od otvora 11 smeštenog u centru platforme 5.

Dizalica može biti tačno rečeno poznatog tipa sa mehanizmom za dizanje i tamoamo i može biti izrađena kao kod osnovnog patenta.

Prijemni element celokupnog aparata detaljno je pretstavljen na sl. 4 do 8.

Ovaj se aparat sastoji kao i kod primera izvođenja osnovnog patenta od jedne vrste okvira 12 koji se može obrtanjem udešavati oko svoje vertikalne ose, koja je istovremeno zajednička sa osom kule i centralne dizalice. Centričnost pomenutoga okvira osigurana je na njegovoj stopali pomoću ležišta sa loptama 13 ili na drugi koji način.

U smislu pronalaska prijemne karlice raspoređene su tako, da mogu da budu pomerane prema udešljivom okviru, pre njihovog ustožerivanja u odnosu na ovaj poslednji u cilju njihovog postavljanja prema nagibu izabranom za topove. Potom se oni udaljavaju od okvira za željeno otstojanje radi umetanja pomenutih karlica između njih i pomenutog udešljivog okvira.

Kod prvog oblika izvođenja ovde predstavljenog oslobođenje karlica izvan udešljivog okvira ostvaruje se kao što sleduje:

Nosač karlica sastoji se od nosača 16 obično vertikalnog i nosi obrazine 16' koje pomoću osovine 23 mogu da se obrću u glavi u vidu kotura 24' stabla 24 obrazovanog da štrči iznutra na omotaču 12 okvira.

Karlice 14 imaju svaka po kutiju sa oprugom 17 u kojoj se pomera kapa 18 podignuta municijom na kraju uvođenja iste u karlicu. Kada se kapa diže pritiskuje oprugu 19 koja ima za cilj da najzad odgurne municiju radi njenog izlaska iz korita i translacije prema vodicama c, koje su nošene kolevkama. Na donjem kraju svake karlice 14 raspoređen je kolac koji se vadi 20, pokretan je i može da se obrće na osovini 21 i stalno da se vraća pod municijom pomoću torzione opruge 22.

Nosač 16 zglavkasto je pritrvdjen ho-

rizontalnom osovinom 23 za jedno stablo 24 okvira 12. Osovina 23 u cilju punjenja dovedena je do poklapanja sa geometriskom osovinom zajedničkom za osovinske čepove kolevke 2.

Osovine zglavkastog pritrvdivanja 15 karlica 14, osovine koje su nošene nosačem 16 koji ih podržava, povezane su za horizontalno stablo 25, uz posredovanje koničnih zupčanika 26 (sl. 6). Na osovini 25 uglavljen je zupčanik 27 koji se zahvata sa vertikalnom nazubljenom polugom 28 koja može da se pomera u jednom klizaču pomoću upravljачke poluge 29.

Okvir 12 aparata koji je bio opisan udešava se i snabdeva se municijom tačno kao i kod osnovnog patenta. Ali pre rada klaćenja karlica, koje treba ove poslednje da dovede pod ugao za punjenje vodica i punioca vatrenog oruda potrebno je ustožeriti pomenute karlice oko osovine 15 radi stavljanja ovih van okvira 12 i radi odvođenja istih u položaj nacrtan mešovitim linijama na slikama 5, 7 i 8 i odgovarajući vertikalnim ravnima koje prolaze kroz ose pomenutih vodica i punioca. Ovo ustožerenje odn. klaćenje oko stožera dobiveno je delovanjem rukovaoca na polugu 29, koju dovodi iz položaja a u položaj a' (sl. 4).

Kretanje izlaženja karlica ograničeno je susretom između spoljašnjeg lica nosača 16 i ispupčenja 14'' koje je izjedna sa krakom 14' čime su pomenute karlice smeštene na osovinama 15.

Uzastopni potezi izvlačenja karlica 14 izvan okvira 12, koje prati klaćenje tih karlica oko osovine 23, da bi se postrojile u red sa vodicama kolevke, omogućavaju se zabavljačkim uređajem jasno pretstavljenim na slikama 4 i 4bis.

Ovaj uređaj ima: bravu 30 (reza) sl. 4, 4bis do 5) vezanu stabljikom 31 za jednu od grana dvostruke poluge 32, čija je druga grana vezana pomoću radilice 33 za balansnu polugu 34 koja je nepomično pritrvdjena za rukovalačku polugu 29.

Reza 30 stoji pod uplivom opruge 35 i teži da se zabije u urez 36 smešten u koturu 24' koji nosi priključnu osovinu 23.

U vertikalnom položaju na polasku karlica, u položaju u kome se one nalaze upravno na dizalicama, reza 30 zahvata u urez 36 za položaj a poluge 29 (sl. 4).

Za vreme rada poluge 29 iz položaja a u položaj a' koji odgovara izvlačenju karlica izvan okvira reza 30 se izdiže ali i dalje zahvata u svoj urez. Iz ovoga sleduje da delovanjem na polugu 29 ne možemo da proizvedemo prelaz iz položaja a u položaj a', nego samo izvlačenje karlica, a klaćenje oko osovine 23 može da se izvrši samo

posle potpunog oslobodenja reze 30 iz ureza 36.

Za vreme celog vremena klaćenja oko osovine 23 reza 30 ostaje u dodiru sa koturom 24' (sl. 4bis) tako, da rad rukovaoca na polugu 29 ne može za kretanja u nazad da proizvede nikakav drugi efekat osim klaćenja karlica oko osovine 23.

Posle vraćanja karlica u vertikalni položaj, reza 30 ponovo se pojavljuje prema useku 36, što dozvoljava povratak karlica u produženje dizalica nazadnim kretanjem poluge 29, dakle prelaz ovih iz položaja a' u položaj a. Celina je tada učinjena nepokretnom na nosaču 24 za uvođenje metkova u karlice.

Drugi oblik ostvarenja pronalaska predstavljen je na slikama 9, 9bis, 10 i 11. On se primenjuje na prijemni aparat koji prima četiri municije, pri čemu svaka municija predstavlja jedan komad na primer četiri metka, bilo po dva za svaki top ili za aparat smešten da primi po dve municije, svaka od dva komada, kao što je to opisano u prvom dopunskom patentu br. 11482.

Na ovim slikama predstavljeni uređaj uzet je u obzir za četiri metka.

Predstavljeni aparat ima četiri karlice 14 sa kutijom za oprugu 17—18—19 i uskalicu 20 kao što je to bilo kod prvog oblika izvođenja.

Svaka od ovih karlica je nepomično pritrvena na vertikalnoj priključnoj osovini 15. Četiri osovine 15 simetrično su smeštene sve dve po dve na krajevima nosača 16, koji je sam priključen pomoću osovine 23 za nosač 24 čvrsto namešten na okviru 12. Osovine 23 je radi rukovanja punjenjem dovedena do poklapanja sa zajedničkom osovinom osovinskih čepova kolevki 2.

Priključne osovine 15 povezane su dve po dve za dvostruku nazubljenu polugu 28 horizontalnu uz posredovanje koničnih zupčanika 26 naglavljenih na pomenutim osovinama 15. Obema nazubljenim polugama 28 upravlja se istovremeno istom polugom 29 pomoću radilice 29' i dve laktaste poluge 29'' priključene na fiksnim tačkama 29''' koje povlače nazubljene poluge 28.

Aparat sa četiri karlice ima takođe i završivački uređaj koji osigurava postepenost u izvesnom određenom redu, radnje klaćenja karlica oko njihovih osovine 15 i klaćenje celoga sistema, koji se klata oko osovine 23.

Ovaj uređaj ima bravu 30 (sl. 9—9bis—10) vezanu pomoću stabala 31 i 29' za polugu 29.

Brava odn. reza 30 je pod uplivom opruge 35 koja teži da se zabije u urez 36 smešten na trupini 24' koja je na istoj osovini kao i stožer 23 i koju nosi nosač 24.

U polaznom vertikalnom položaju karlica reza 30 hvata u njeni urez 36 (sl. 9).

Za vreme rukovanja poluge 29 iz položaja a u položaj a' što prouzrokuje udaljavanje karlica reza 30 se podiže ali ostaje da zahvata u urez sve do kraja izlaznog kretanja karlica. Iz ovoga proizilazi da delovanje na polugu 29 kada prelazi iz položaja a u položaj a' može da prouzrokuje samo izlazno kretanje karlica; klaćenje sistema oko osovine 23 ne može da se izvrši pre nego što se izvrši potpuno oslobodenje reze 30 iz ureza 36.

Za vreme celoga trajanja klaćenja oko osovine 23, reza 30 ostaje u kontaktu sa trupinom 24' nosača 24 (sl. 9bis) tako, da delovanje rukovaoca na polugu 29 u povratku može da izazove samo klaćenje oko osovine 23.

Posle povratka karlica u vertikalni položaj, reza se nalazi ponovo prema useku 36, što dozvoljava povratak karlica u produženje dizalica neprekidnim rukovanjem radi povratka poluge 29 iz položaja a u položaj a'. Celina je tada fiksirana na nosaču 24' radi uvođenja metkova u karlice.

Patentni zahtevi:

1.) Uređaj za snabdevanje municijom dva udružena topa u cilju istovremenog nišanja po osnovnom patentu br. 11053 i prvom dopunskom patentu br. 11482 naznačen time, što su radi olakšanja vertikalnog nišanja topova pod veoma velikim uglovima pomenuti udruženi topovi smešteni na odgovarajućem odstojanju od prijemnog okvira karlica koje nose municiju, pri čemu je odstojanje takvo, da dozvoljava oslobodenje (udaljavanje) karlica van pomenutog okvira pre njihovog klaćenja oko ose ovoga poslednjeg u cilju njihovog dolaska u produženje prijemnih vodica nošenih kolevkama, pri čemu okvir nosi usled toga mehanizam i pomoću neprekidnog rukovanja jednom te istom polugom dozvoljava izvlačenje čaura nosača municije van okvira rotacijom i paralelno sebi samima praćen klaćenjem celine karlica takođe prethodno pomenutih.

2.) Oblik izvođenja uređaja kombinovanog sa dizalicom sa dve ili četiri karlice po prethodnom zahtevu naznačen time, što mehanizam za oslobodenje (razmicanje) i klaćenje karlica pomoću neprekidnog rukovanja jedne jedine poluge ima nosač (16), koji može da se obrće oko horizontalne osovine (23) čvrsto spojene sa udešljivim okvirom (12) i obrazuje uglavljeni podupirač stožera (15) obično vertikalnih za karlice (14) i osovine za priključivanje rukovalacke poluge (29) i time što ima prenos pomoću nazubljene po-

luge (28) i konični zupčanik (27), koji osigurava blagodareći bravi (30-36) za vreme dela ugaonog pomeranja poluge (29) klanjenje oko stožera karlica (14) na pomenutom nosaču (16) u cilju njihovog izvlačenja van okvira (12) bez obrtanja toga nosača oko

svoje osovine (23) i time što je uzastopno manevrisanje polugom omogućeno izvlačenjem reze (30) izvan ureza (36) predviđenog u koturu (24') obrazovanom na pomenutom okviru.

Fig. 1.

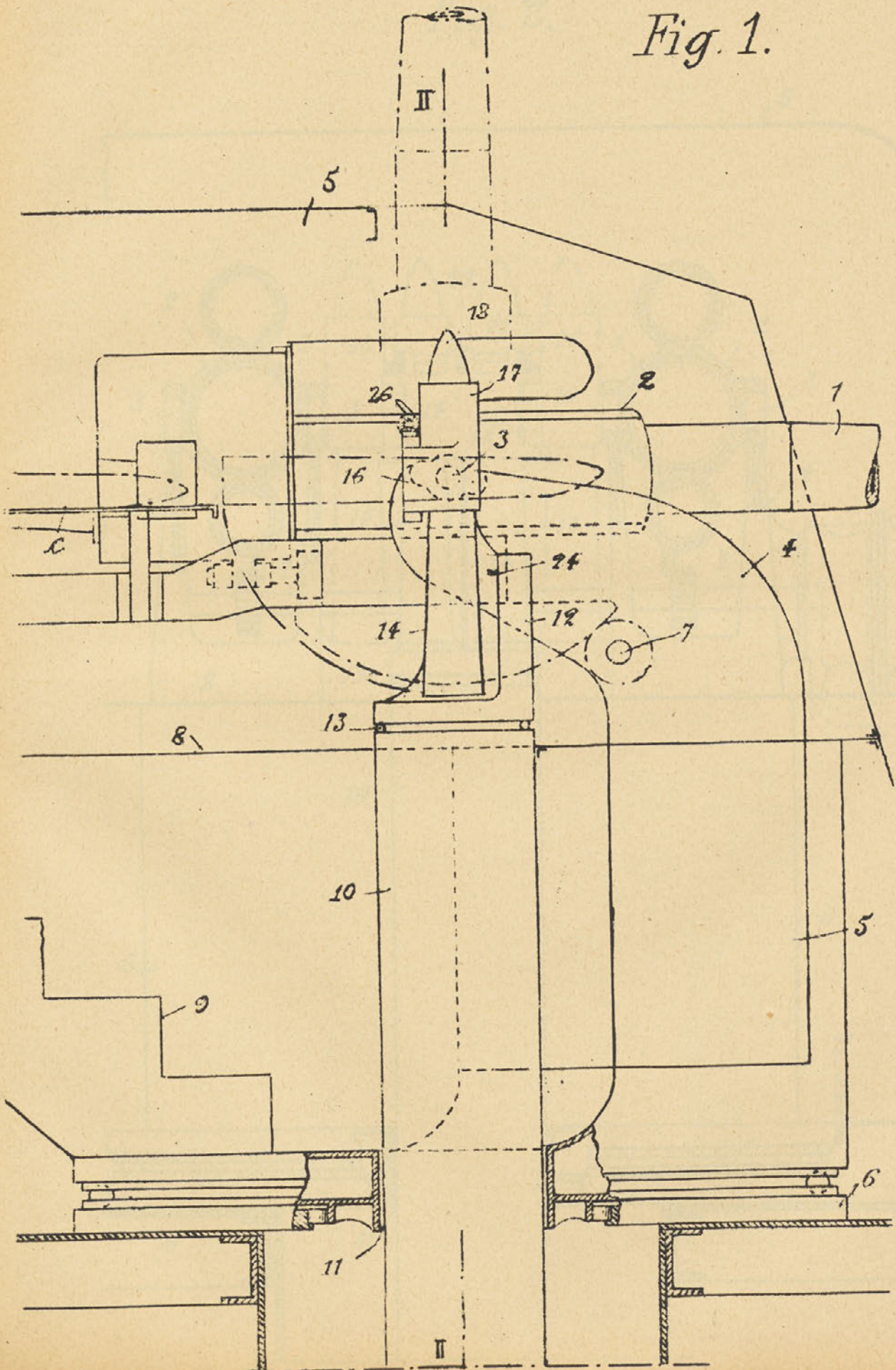

Fig. 1

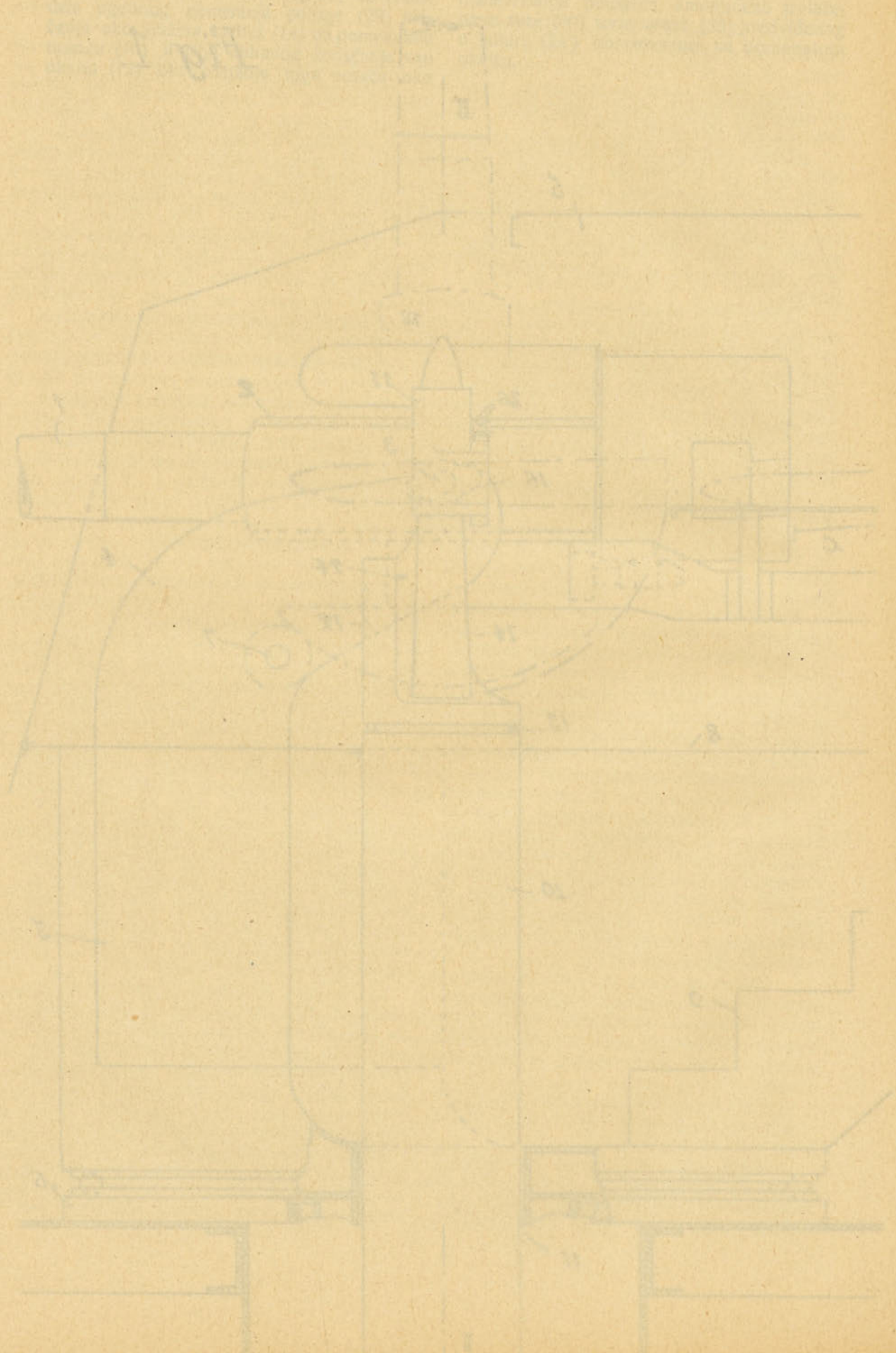

Fig. 2.

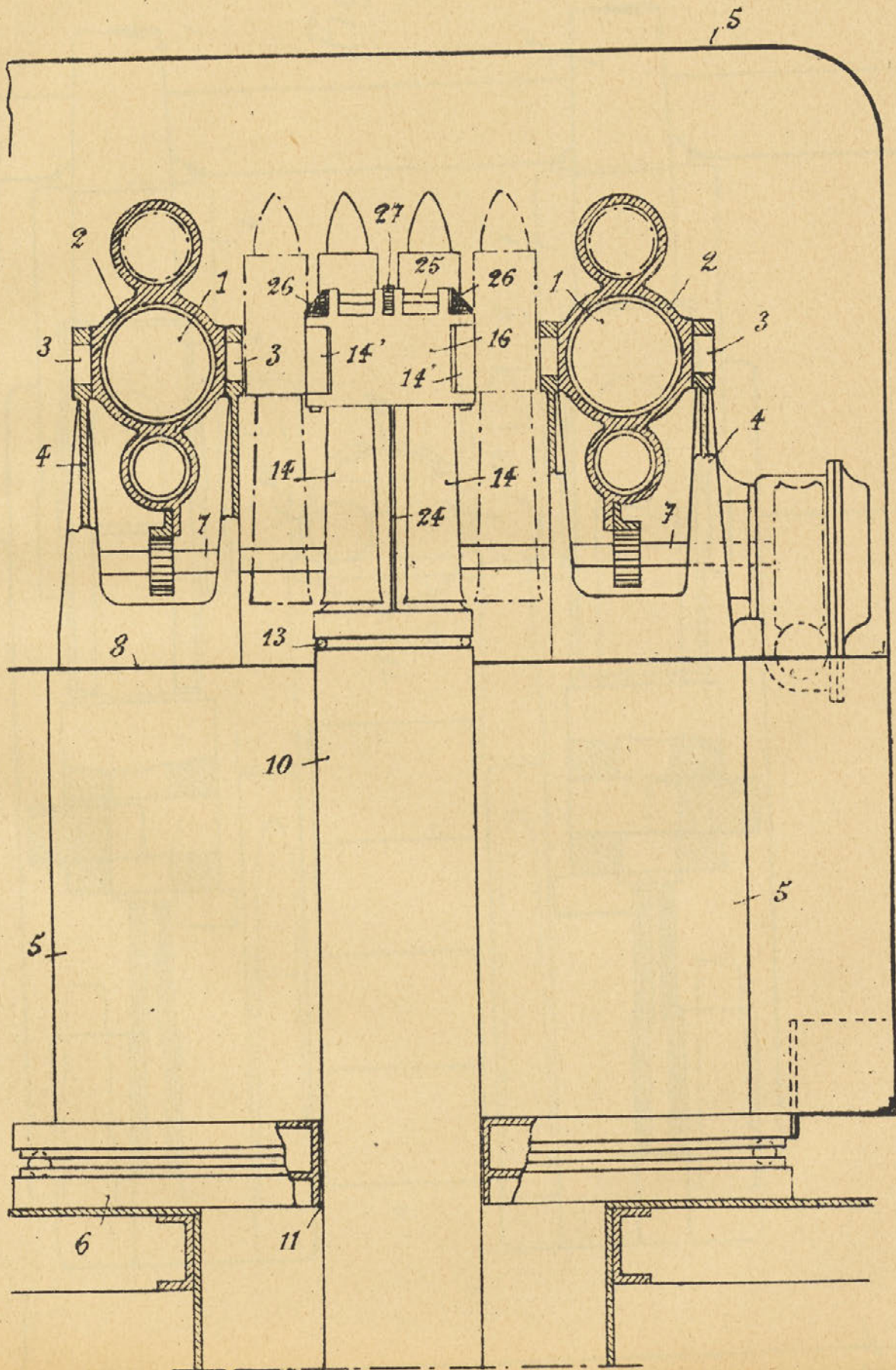

Fig 2

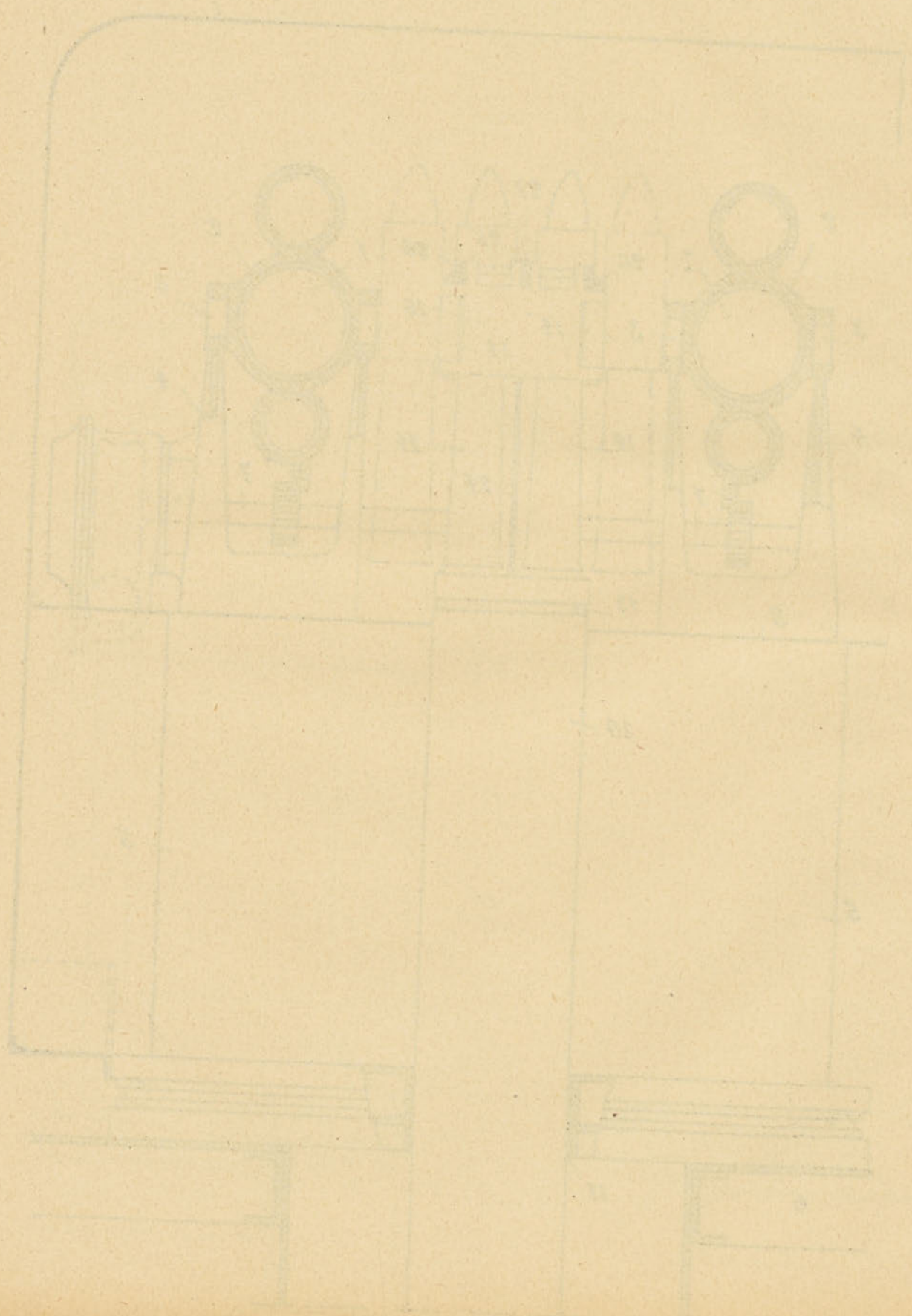
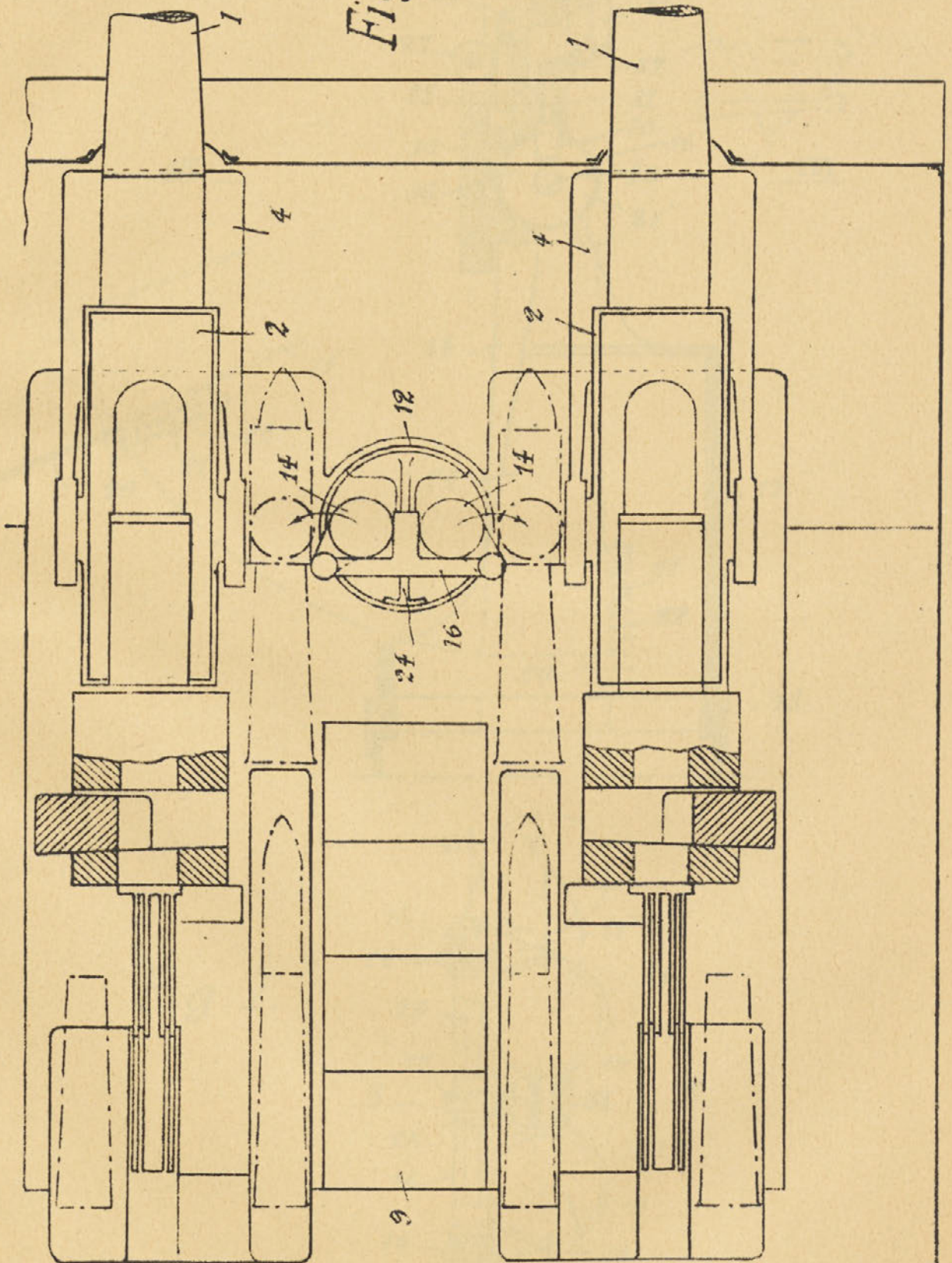

Fig. 3.

20
1/1

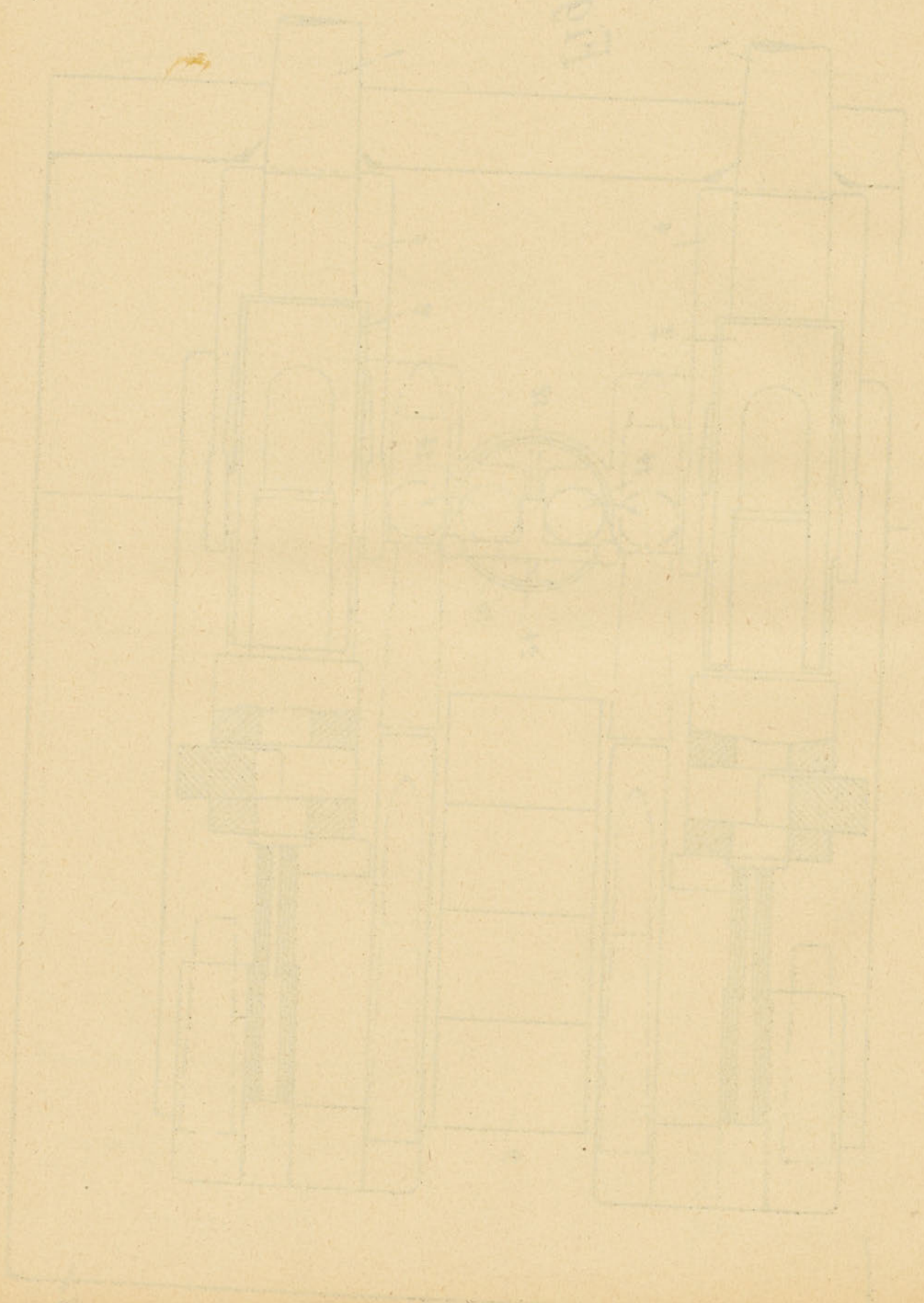

Fig. 4.

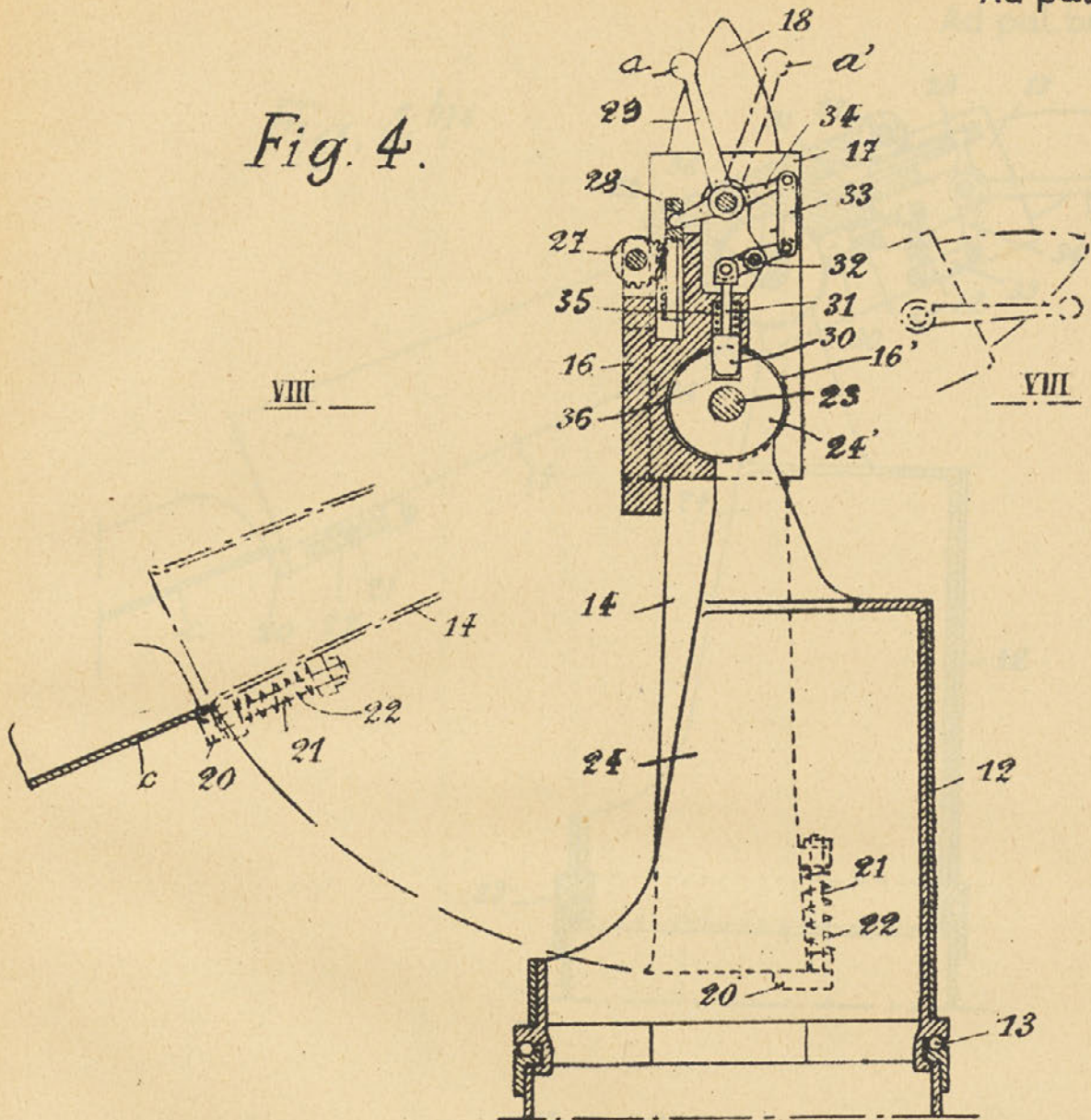

Fig. 7.

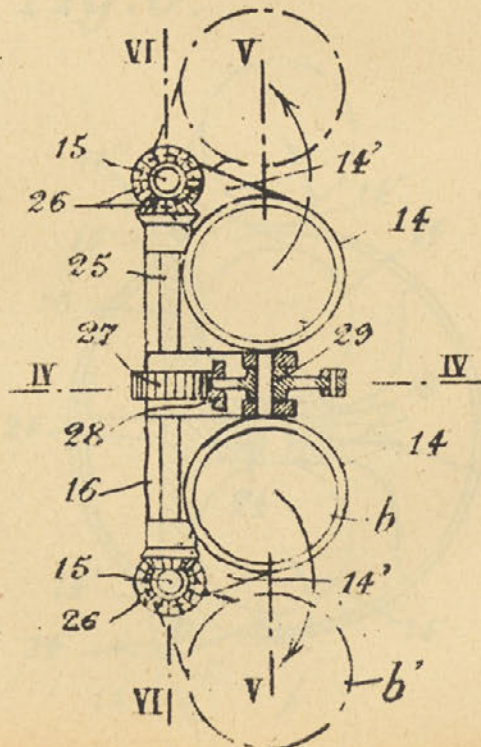

Fig. 4 bis

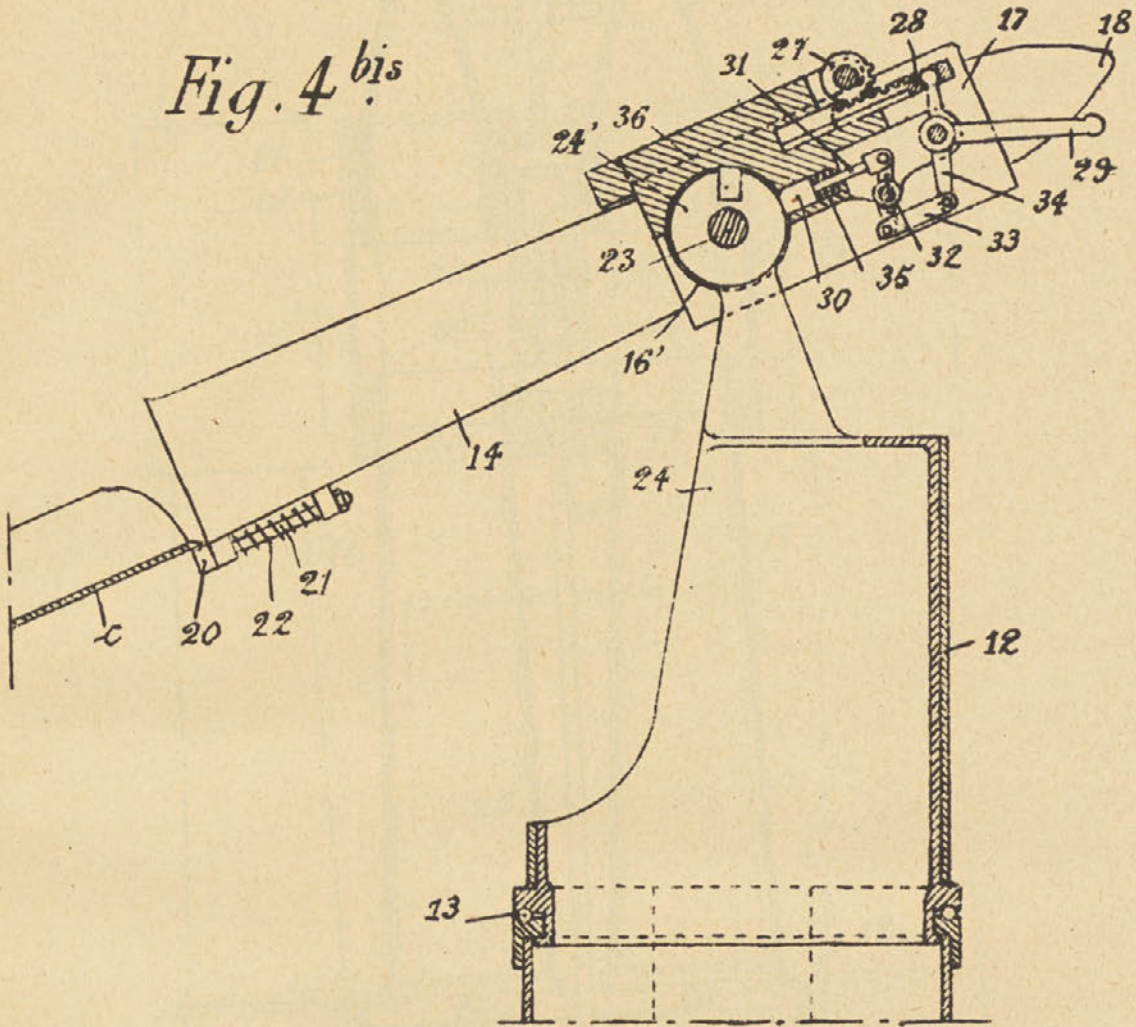

Fig. 8.

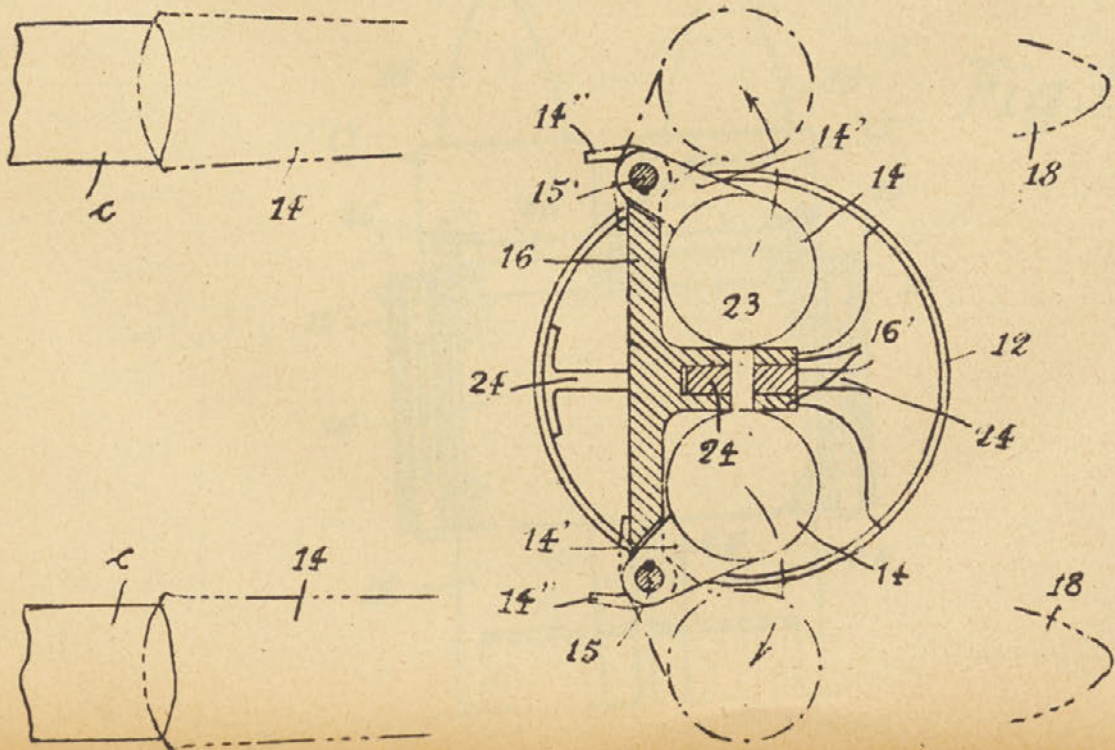

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 5
Ad pat. br. 12263

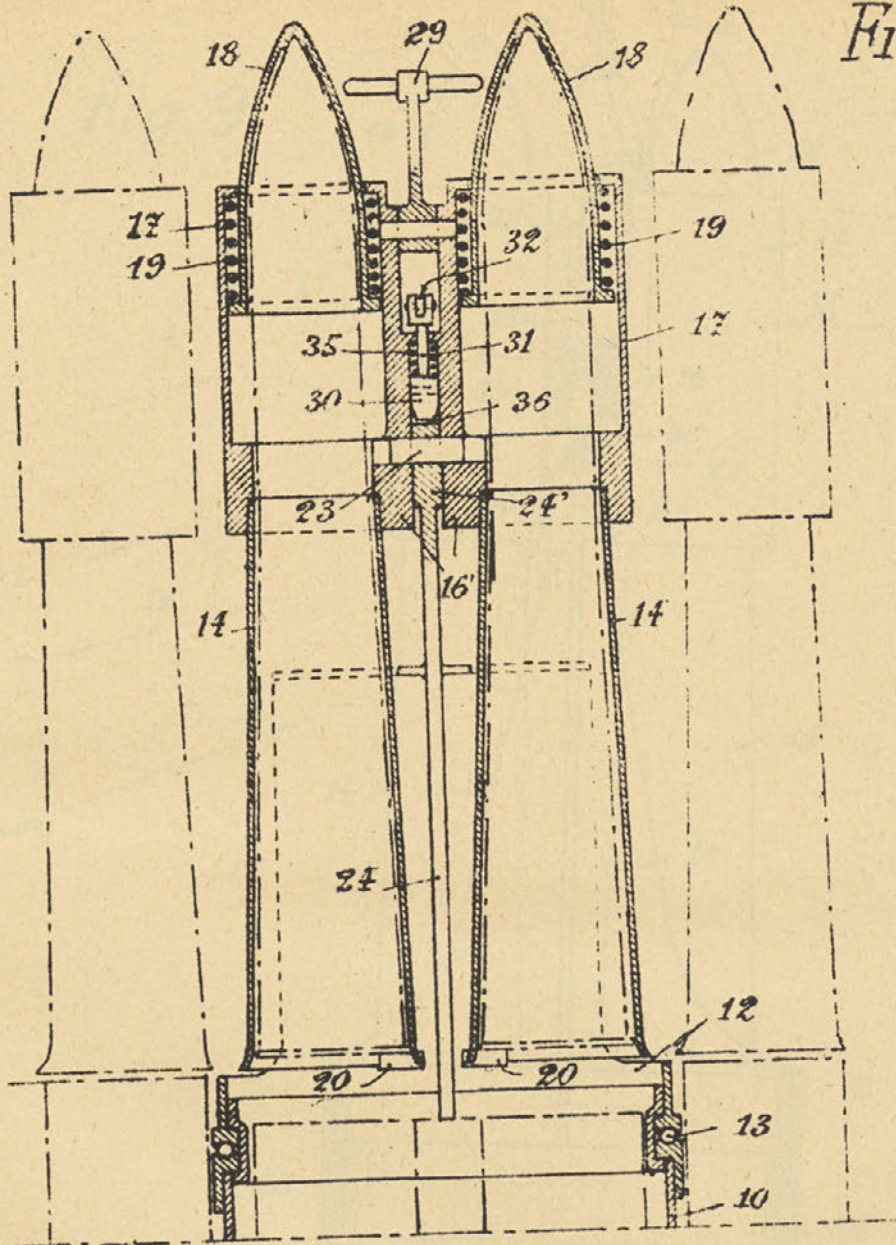

Fig. 6.

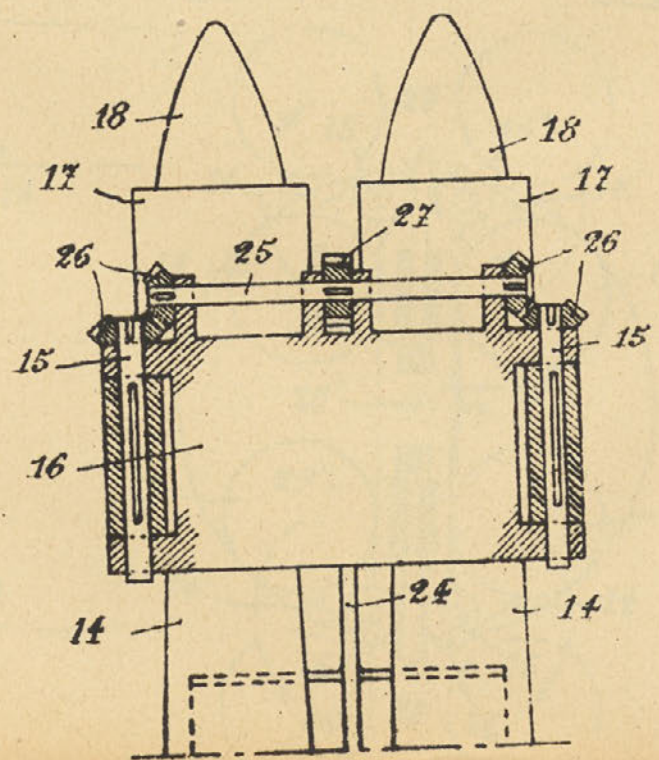

Fig. 9.

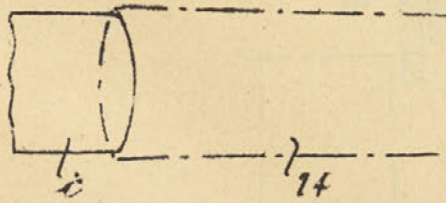
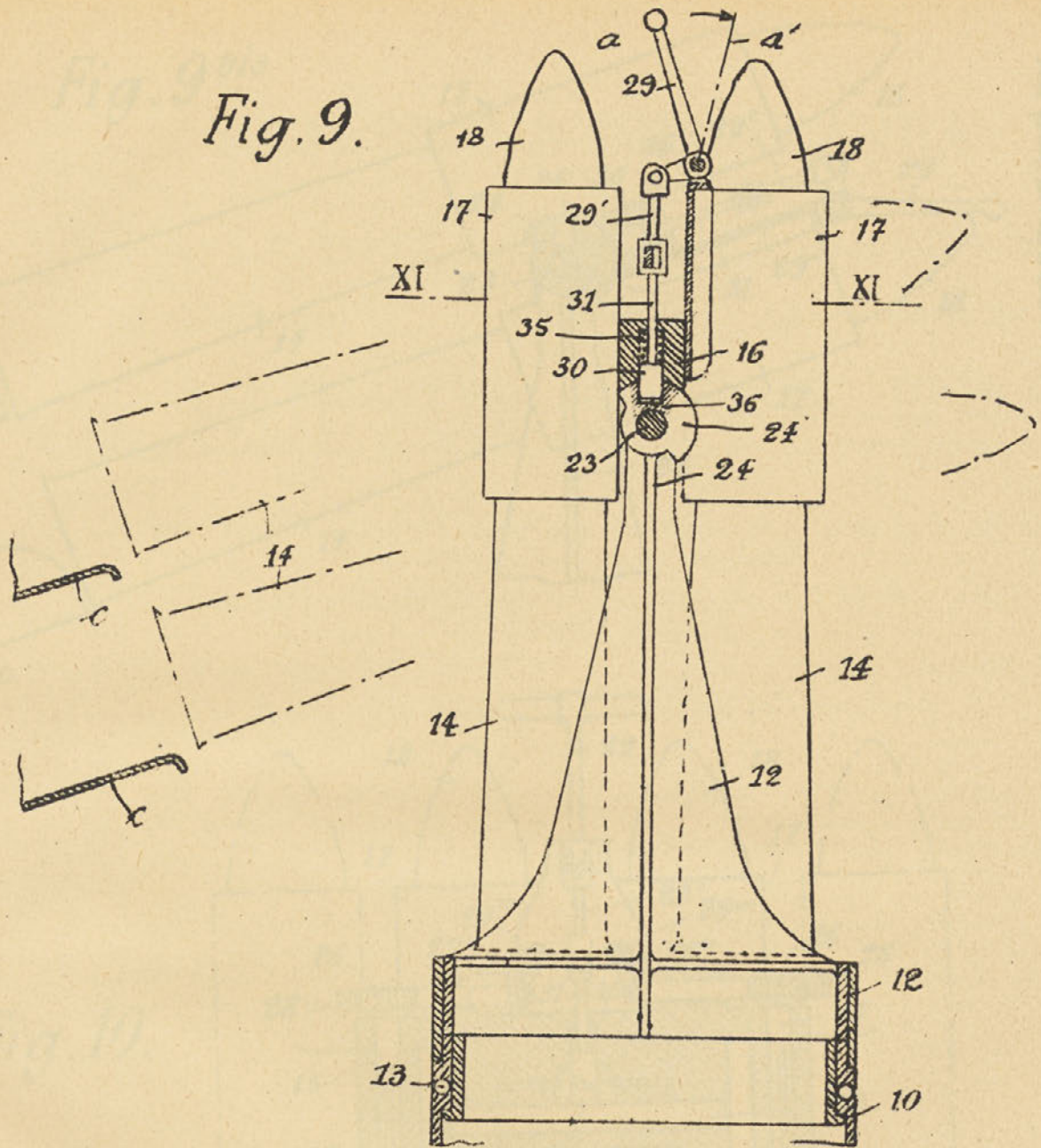

Fig. 11.

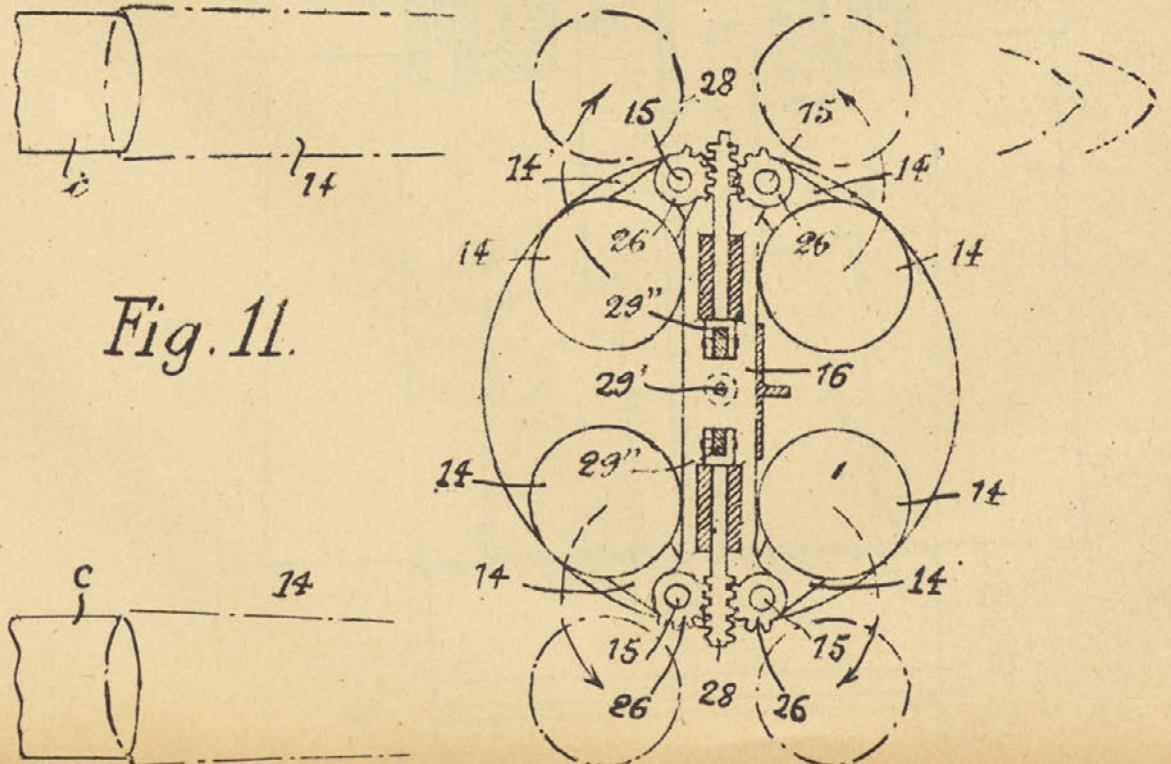
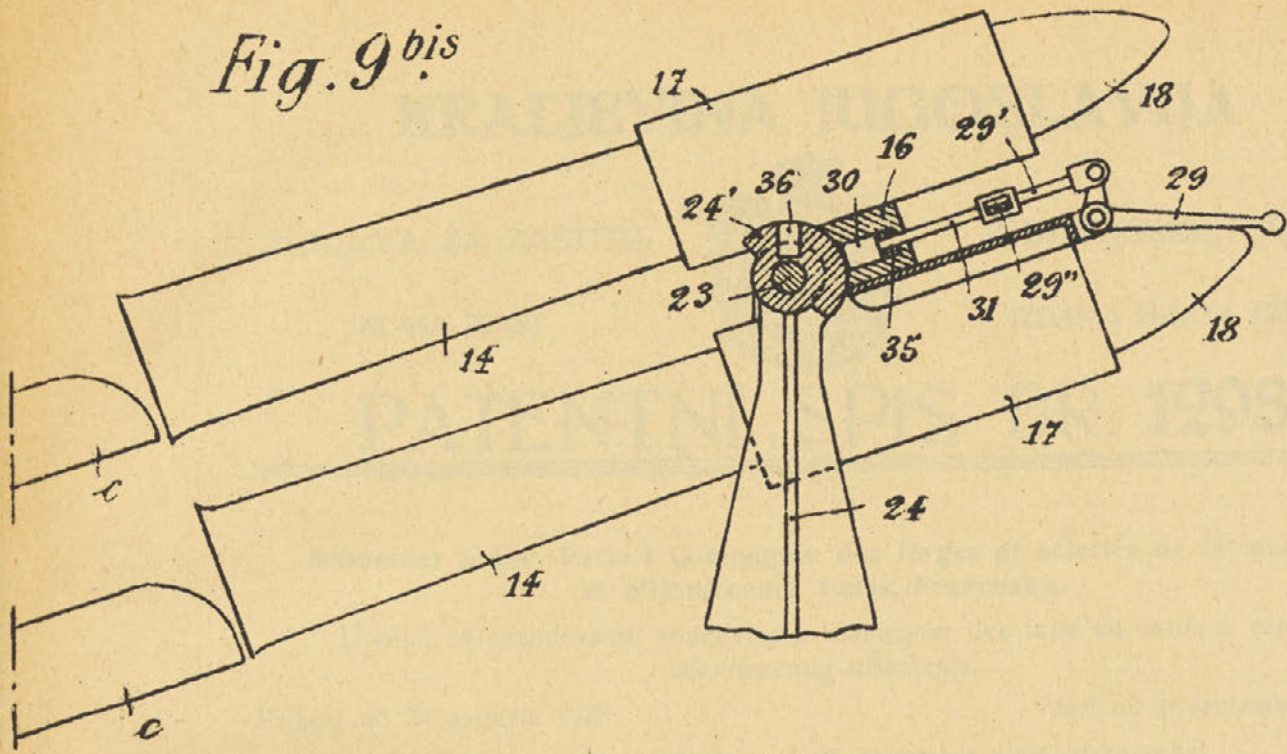

Fig. 9bis

Ad pat. br. 12263

Fig. 10.

